FITXA IDENTIFICATIVA

Dades de l'Assignatura

Codi	35800
Nom	Comptabilitat de costos
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	9.0
Curs acadèmic	2016 - 2017

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1313 - Grau d'Administració i Direcció d'Empreses	Facultat d'Economia	2	Anual
1330 - Grau en Administració i Direcció d'Empreses (Ontinyent)	Facultat d'Economia	2	Anual
1921 - Programa Doble Titulació ADE-Dret	Dobles Títols Facultat de Dret - Facultat d'Economia	2	Anual
1926 - Doble Grado en Turismo y ADE	Facultat d'Economia	2	Anual

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1313 - Grau d'Administració i Direcció d'Empreses	5 - Comptabilitat de Gestió	Obligatòria
1330 - Grau en Administració i Direcció d'Empreses (Ontinyent)	5 - Comptabilitat de Gestió	Obligatòria
1921 - Programa Doble Titulació ADE-Dret	3 - Assignatures obligatòries de segon curs	Obligatòria
1926 - Doble Grado en Turismo y ADE	3 - Assignatures de segon curs	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
ORTELLS GONZALEZ, ALFREDO	44 - Comptabilitat

RESUM

COMPTABILITAT DE COSTOS és una assignatura obligatòria de nou crèdits ETCS del primer i el segon semestre del segon curs, que pertany al mòdul de COMPTABILITAT.

És necessària per a l'estudi de l'assignatura de COMPTABILITAT DIRECTIVA, que pertany a la intensificació curricular de CREACIÓ I DIRECCIÓ D'EMPRESES.

La COMPTABILITAT DE COSTOS introdueix en l'estudi dels fets econòmics de l'àmbit intern de l'empresa i en la problemàtica del seu càlcul i captació comptable, amb la finalitat d'obtenir les magnituds de cost, els marges i els resultats que els usuaris de la informació podran utilitzar per a prendre decisions.

Aquesta assignatura completa la formació comptable que l'estudiant va començar a adquirir a través de la COMPTABILITAT FINANCERA. Connecta amb aquesta a través de la valoració de les existències en les empreses transformadores i l'anàlisi més detallada del compte de resultats.

La COMPTABILITAT DE COSTOS té un contingut eminentment pràctic, sobre el qual s'aprofundeix a través de l'estudi dels casos pràctics que es desenvoluparan en les classes o s'encarregaran als estudiants com a treball personal.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Sense requisits previs.

COMPETÈNCIES

1313 - Grau d'Administració i Direcció d'Empreses

- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Capacitat per a la resolució de problemes.
- Capacitat de prendre decisions.
- Capacitat per a treballar en equip.
- Capacitat crítica i autocrítica.
- Motivació per la qualitat.
- Capacitat per a coordinar activitats.

- Ser capaç d'elaborar i interpretar la informació comptable, tant la financera, destinada als usuaris externs, com la interna, destinada al control de gestió i la presa de decisions.
- Saber identificar, mesurar i valorar els costos empresarials per poder dissenyar i implantar models i mètodes d'assignació de costos.
- Capacitat per a aplicar i introduir procediments de millora contínua en tots els àmbits de l'organització.

RESULTATS DE L'APRENENTATGE

- Disseny del sistema de costos d'una organització a partir del seu procés productiu o de prestació de serveis.
- Calcular el cost de producció d'un bé o servei.
- Valorar inventaris.
- Analitzar marges i resultats i prendre decisions en funció d'ells.
- Utilització de costos estàndards en el control pressupostari.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Comptabilitat de costos i gestió: conceptes bàsics.

1.1. Els usuaris interns i la comptabilitat com a eina per a la gestió i la dirección de les empreses. Característiques de la información comptable per a usuaris interns.
1.2. L´àmbit intern de la comptabilitat enfront de l´àmbit extern: característiques i transaccions típiques.
1.3. Comptabilitat de costos i gestió: definició i objetius.
1.4. Concepte de cost: factor, procés de producción i producte.
1.5. Compres, despeses i costos del período. Preu d´adquisició enfront de cost de producción.
1.6. Models d´enllaç comptable entre els àmbits intern i extern: monisme i dualisme.
1.7. Resultat extern i resultat intern: diferències.

2. Classes de costos, models d´assignació i mètodes de càlcul.

2.1. La combinació de factors per a la producción. Factors limitatius i capacitat de producción.
2.2. Classificació dels factors de la producción.
2.2.1. Segons la seua naturalesa: materials, treball i altres costos de producción.
2.2.2. Segons la seua funció: aprovisionament, transformació, comercialització, administración i subactivitat. Cost de producción i cost del período.
2.2.3. Segons el seu comportament: fixos o d´estructura i variables. Costos semifixos o semivariables. La imputació racional dels costos fixos.
2.2.4. Segons la possibilitat d´atribució: directes i indirectes. Costos semidirectes.
2.2.5. Segons el moment de càlcul: real i previst.
2.3. Classes de producción: única, múltiple i conjunta.
2.4. Fases lògiques de l´anàlisi dels costos: classificació, localització i imputació.

2.5. Estadística de costos o activitat.
2.6. Models d´assignació de costos: el portador de costos.
2.6.1. Segons el grau d´atribució: complets i parcials. Concepte de marge i resultat.
2.6.2. Segons la localització: inorgànics i orgànics.
2.6.3. Segons el moment de càlcul: històrics i predeterminats.
2.6.4. Segons les característiques de la producció: ordres de treball o procesos.
2.7. Principis (proporcionalitat i identificació) i mètodes de càlcul (taxes / suplements o divisió).

3. Classes de costos (1): materials.

3.1. Concepte i classes de materials.
3.2. Organització del procés d'aprovisionament: activitats compreses.
3.3. Valoració del cost de les entrades: el preu d'adquisició dels materials i els costos específics de l'aprovisionament.
3.4. Càlcul dels materials realment consumits.
3.4.1. Per mesurament directe de les unitats consumides (inventari permanent).
3.4.2. Mesurament de l'inventari final i estimació de les unitats consumides (inventari periòdic).
3.5. Valoració dels consums.
3.5.1. Criteris basats en costos històrics: costos mitjans i esgotament d'existències (fifo i lifo).
3.5.2. Criteris basats en costos de reposició (última compra, propera compra).
3.6. Gestió de compres dels materials.
3.6.1. Compres just a temps (JT)
3.6.2. Planificació del requeriment de materials (PRM)

4. Classes de costos (2): personal i equip productiu.

4.1. Mà d'obra i altres costos de personal: retribució directa i indirecta.
4.2. Remuneració sobre temps treballat i sobre quantitat produïda (sistemes de remuneració per rendiments).
4.3. Càlcul del cost - hora de mà d'obra.
4.3.1. Periodificació del cost de la mà d'obra.
4.3.2. Temps presència i temps activitat.
4.4. Control i registre de cost de la mà d'obra.
4.5. La funció d'aprenentatge.
4.6. Amortització de l'equip productiu en funció del temps, de l'ús, i procediments mixtos. El comportament fix o variable de l'amortització.
4.7. El càlcul de la quota / taxa d'amortització i el seu tractament comptable.
4.8. Altres costos de l'equip productiu.
4.9. Subministraments i altres serveis exteriors.
4.10. Altres costos incorporables: costos financers i costos oportunitat.

5. Costos per ordres de fabricació

5.1. Característiques dels sistemes per ordres de fabricació o treball.
5.2. Esquema de l'acumulació de costos en la fabricació per ordres o comandes.
5.2.1. Imputació de costos directes.
5.2.2. Imputació dels costos indirectes. Bases de referència (unitat d'obra) per a les taxes d'imputació.
5.3. Costos indirectes pressupostats.
5.3.1. Càlcul de taxes pressupostades de costos indirectes
5.3.2. Anàlisi bàsica de les desviacions (sobreaplicació i subaplicació) i la seua comptabilització.

6. Localització: centres de cost i activitat (cost ABC).

6.1. L'organització de l'empresa: centres de costos i centres de responsabilitat.
6.2. Concepte de centre (seccions o departament) com a agrupació d'activitats homogènies en l'empresa.
6.3. Concepte de la unitat d'obra o unitat d'imputació / activitat dels costos del centre. Criteris per a la seua elecció.
6.4. Classificació dels centres de costos.
6.4.1. Segons la seua funció.
6.4.2. Centres principals i auxiliars.
6.4.3. Centres intermedis i centres finals.
6.5. Repartiment primari o distribució de costos entre centres. Costos directes a centres i criteris de repartiment.
6.6. Repartiment secundari o liquidació interna entre centres de costos relacionats.
6.6.1. Procediment directe.
6.6.2. Procediment seqüencial o escalonat.
6.6.3. Procediment simultani o de prestacions recíproques
6.7. Cost per activitats (ABC).
6.7.1. Característiques dels sistemes ABC. La jerarquització de les activitats: nivell unitat, lot, producte i empresa.
6.7.2. La imputació de costos: inductors de recursos i inductors de cost.

7. Costos parcials: cost directe.

7.1. Alternatives als sistemes de costos complets i fonaments dels sistemes de costos parcials.
7.2. El mètode de cost directe simple o sobre costos variables.
7.3. El mètode del cost directe desenvolupat o amb costos fixos directes (propis)
7.4. Anàlisi dels marges de cobertura i presa de decisions: cost-volum-benefici.
7.4.1. El llindar de rendibilitat o punt mort de les vendes.
7.4.2. Vendes objectiu per a aconseguir un resultat previst.
7.4.3. Sensibilitat del resultat quan hi ha modificacions dels costos fixos o del marge de contribució.

8. Costos per processos.

8.1. Característiques de l'acumulació de costos per seccions o processos: l'acumulació de costos per departaments.
8.2. Problemàtica del càlcul de costos per divisió: mesurament de la producció i obtenció d'unitats equivalents.
8.3. Criteris d'imputació del cost a les unitats produïdes.
8.3.1. Criteri FIFO. Departamental o valoració homogènia de les unitats acabades i estricte o valoració diferenciada (independent).
8.3.2. Criteri del cost mitjà ponderat (CMP).

9. Costos de qualitat: unitats perdudes o defectuoses.

9.1. Costos de qualitat: costos de prevenció, avaluació, errors interns i errors externs. L'enfocament tradicional i el concepte de qualitat total (zero defectes).
9.2. Unitats perdudes en magatzems: diferències d'inventari.
9.3. Unitats perdudes en procés: causes i possibilitats de comptabilització
9.3.1. Cost de producció basat en unitats realment obtingudes.
9.3.2. Assignació de cost a les unitats perdudes.
9.3.3. Distinció entre unitats perdudes normals i anormals.
9.4. El valor recuperable de les unitats perdudes.

10. Producció conjunta.

10.1. Concepte de producció conjunta: coproductes i subproductes.
10.2. La imputació de costos conjunts entre coproductes.
10.2.1. Criteri basat en unitats físiques. Els seus inconvenients en l'anàlisi de la rendibilitat.
10.2.2. Criteri basat en el valor potencial de realització (valor de mercat) de la producció.
10.2.3. Processos separats posteriors al punt de separació. El preu de venda hipotètic o virtual (net de realització) en el punt de separació.
10.3. Tractament del cost dels subproductes
10.3.1. Criteri de valor de mercat: minoració del cost del procés.
10.3.2. Criteri de cost nul. Implicacions en el compte de resultats.

11. Planificació empresarial i pressupost.

11.1. Concepte i fases de la planificació empresarial: programació, pressupost i control.
11.2. Pressupost rígid i pressupost flexible.
11.3. Integració de pressupostos.
11.3.1. Pressupost de vendes.
11.3.2. Pressupost de producció: compres, mà d'obra i altres costos.
11.3.3. El cost previst (estàndard) de la unitat a produir.

12. Cost estàndard.

12.1. Cost estàndard: característiques i avantatges. L'objectiu de cost (target cost).
12.2. Estàndards tècnics i econòmics d'un producte.
12.3. Anàlisi de les desviacions i el seu ús en el control de gestió.
12.3.1. Desviacions dels costos directes i proporcionals a la producció. (materials i mà d'obra). Desviació (econòmica) en el preu. Desviació (tècnica) en la quantitat.
12.3.2. Desviació en costos específics d'aprovisionament.
12.3.3. Desviacions dels costos indirectes (no proporcionals) a la producció. Costos de transformació. Desviació tècnica o en eficiència. Desviació (econòmica) en la taxa. Desviació en activitat, capacitat o volum. Desviació en pressupost.
12.4. Costos comercials i d'administració preestablerts i les seues desviacions.
12.5. Comptabilització de les desviacions i la seua imputació. El càlcul del resultat.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	60,00	100
Pràctiques en aula	30,00	100
Elaboració de treballs individuals	15,00	0
Estudi i treball autònom	60,00	0
Lectures de material complementari	10,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	15,00	0
Preparació de classes de teoria	15,00	0
Resolució de casos pràctics	20,00	0
TOTAL	**225,00**	

METODOLOGIA DOCENT

En el procés d'ensenyament-aprenentatge d'aquesta assignatura s'utilitzaran diferents mètodes didàctics a fi que l'estudiant adquirisca les competències detallades anteriorment. Els mètodes docents a utilitzar tant a les classes de teoria com a les de pràctiques, els presentem classificats en els apartats següents:

1.- Metodologies per a aprendre d'altres.

En algunes classes teòriques s'utilitzarà el model de lliçó magistral, atès que ofereix al professor la possibilitat d'incidir en els aspectes més importants, dominar el tema d'exposició i presentar una determinada forma de treballar i estudiar l'assignatura.

També es podrà usar el model de lliçó magistral participativa tant en teoria com en pràctiques a l'efecte de fomentar la comunicació entre estudiants i entre estudiants i professor.

2.- Metodologies per a aprendre sol.

L'estudi individual i el foment de l'aprenentatge s'ha de realitzar dissenyant activitats orientades a augmentar el coneixement en aquesta matèria. Totes aquestes activitats han de realitzar-les els estudiants i han de ser avaluables pel professor. Així, es proposa l'elaboració de casos pràctics individuals o en equip que seran avaluats pel professor.

AVALUACIÓ

La valoració final d'aquesta assignatura es divideix en dues parts:

- L'examen de síntesi (examen escrit) serà el 80% de la nota final. Per a aprovar l'assignatura cal haver aprovat aquest examen de síntesi (examen escrit), és a dir, aconseguir com a mínim un 5 sobre 10.

- L'avaluació de les activitats pràctiques realitzades per l'alumne durant el curs i l'avaluació contínua d'aquest representarà un 20% de la nota final de l'assignatura. Si l'alumne opta per no acollir-se a aquesta avaluació tindrà com a nota màxima la de l'examen de síntesi (examen escrit), (nota que serà ponderada pel 80% corresponent; per tant, en aquest cas, per aprovar l'assignatura l'alumne ha d'aconseguir com a mínim un 6,25 sobre 10).

- La nota mínima per a aprovar l'assignatura serà 5 punts sobre 10 en el còmput global, que serà obtingut sumant a la nota final de l'examen de síntesi (examen escrit), (sempre que s'hi haja complert el requisit d'haver aconseguit com a mínim un 5 sobre 10), la valoració obtinguda en l'avaluació de les activitats pràctiques (màxim 2 punts sobre 10).

A continuació posem alguns exemples tot prenent com a base la taula següent, en la qual es mostra una sèrie de valoracions possibles a obtenir en cadascuna de les parts (examen de síntesi i activitats pràctiques):

Valoració examen de síntesi	**Ponderació 80%**	**Ponderació 20%**	**Valoració activitats pràctiques**

10	8,0	2	10
9	7,2	1,8	9
8	6,4	1,6	8
7	5,6	1,4	7
6	4,8	1,2	6
5	4,0	1	5
4	3,2	0,8	4
3	2,4	0,6	3
2	1,6	0,4	2
1	0,8	0,2	1
0	0	0	0

L'alumne que obtinga en l'examen de síntesi una nota inferior a 5 punts sobre 10 obtindrà com a nota final de l'assignatura el valor ponderat de la nota obtinguda en l'examen de síntesi. És a dir, no es considerarà la nota obtinguda en les activitats pràctiques.

Exemple 1: *si un alumne obté en l'examen de síntesi un 4,5 i en les activitats pràctiques un 9, la valoració final de l'assignatura serà 4,5 x 0,8 = 3,6. És a dir, no es tindran en compte en el còmput final la valoració de les seues activitats pràctiques perquè no ha obtingut el mínim establert en l'examen de síntesi (5 sobre 10). L'alumne no aprovaria l'assignatura.*

L'alumne que obtinga en l'examen de síntesi una nota igual o superior a 5 punts sobre 10 obtindrà com a nota final de l'assignatura el valor ponderat de la nota obtinguda en la prova de síntesi més el valor ponderat de la nota obtinguda en les activitats pràctiques.

Exemple 2: *si un alumne obté en l'examen de síntesi un 5 i en les activitats pràctiques un 5, la nota final de l'assignatura serà (5 x 0,8)+ (5 x 0,2) = 4,0 + 1,0 = 5. En aquest cas, com es veu, sí es té en compte en el còmput final la valoració de les seues activitats pràctiques perquè ha obtingut el mínim establert en l'examen de síntesi (5 sobre 10). L'alumne aprovaria l'assignatura.*

Exemple 3: *si un alumne obté en la prova de síntesi un 5 i en les activitats pràctiques un 4,0 la nota final de l'assignatura serà (5 x 0,8)+ (4 x 0,2) = 4,0 + 0,8 = 4,8. En aquest cas sí es tindrà en compte en el còmput final la valoració de les seues activitats pràctiques perquè ha obtingut el mínim establert en l'examen de síntesi (5 sobre 10). No obstant això, com es veu, obtenir un 5 sobre 10 en l'examen de síntesi no és condició suficient per a aprovar l'assignatura. L'alumne no aprovaria l'assignatura atès que en el còmput final no ha obtingut el 5 requerit.*

Exemple 4: *si un alumne obté en l'examen de síntesi un 6 i en les activitats pràctiques un 1,0 la nota final de l'assignatura serà (6,0 x 0,8)+ (1 x 0,2) = 4,8 + 0,2 = 5,0. En aquest cas, com es veu, sí es té compte en el còmput final la valoració de les seues activitats pràctiques perquè ha obtingut el mínim establert en l'examen de síntesi (5 sobre 10). L'alumne aprovaria l'assignatura.*

L'examen de síntesi (examen escrit), que consta tant de preguntes teòriques com de casos pràctics, es pot aprovar de dues formes:

1. Per proves parcials:

La primera part (temes 1 al 7) s'avalua en una prova de síntesi (examen escrit) parcial al final del primer semestre.

La segona part (temes 8 al 12) s'avalua en la convocatòria de maig. S'hi podran presentar els que hagen obtingut una qualificació almenys de 4 punts sobre 10 en el primer parcial i no hi renuncien.

Per a aprovar l'assignatura cal obtenir com a nota mitjana dels dos parcials 5 punts sobre 10. A més, s'exigeix en cada part una nota almenys de 4 punts sobre 10.

Les notes dels exàmens de síntesi (exàmens escrits) parcials només tenen efectes per a obtenir la nota mitjana de la convocatòria de maig, en cap cas es mantindran per convocatòries futures.

2. Examen de síntesi final (maig) i extraordinari (juliol):

En aquest examen únic s'avaluarà tota l'assignatura (temes 1 al 12). Per a aprovar l'assignatura cal obtenir-hi 5 punts sobre 10.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- ALCOY, P., AYUSO, A., BARRACHINA, M., CRESPO, C., GARRIGOS, R., TAMARIT, C., URQUIDI, A. (2011): Casos prácticos resueltos de contabilidad de costes. Coordinadores:Vicente Ripoll, Pablo Alcoy y Cristina Crespo. Ed. Profit.
- ALVAREZ, AMAT, BALADA, BLANCO, CASTELLO, LIZCANO Y RIPOLL (1994): "Introducción a la contabilidad de gestión (cálculo de costes)". McGraw Hill.
- SERRA SALVADOR, V. (2003): Contabilidad de costes: Cálculo, análisis y control. Tirant Lo Blanch, colección Manuales.

- VILAR SANCHIS, E. (2000): "Costes, márgenes y resultados: control de la rentabilidad económica". ESIC.
- HORGREN, CH.T., et al.: COST ACCOUNTING. Compiled by Amparo Ayuso Moya and Cristina Crespo Soler. 2015. Pearson Custom Publishing.

Complementàries

- HORGREN, CH.T., FOSTER, G. Y DATAR, S.M. (2002): "Contabilidad de costos. Un enfoque gerencial (10ªed.)" Prentice-Hall.
- MONTESINOS JULVE, VICENTE y BROTO RUBIO, JESÚS (1991): Ejercicios y soluciones de contabilidad de costes. Segunda edición. Editorial Ariel.
- ORIOL, A. ET. AL. (2014): "Contabilidad de Dirección para la toma de decisiones. Contabilidad de gestión y de costes". Coordinadores: Carlos Mallo y Alfredo Rocafort. PROFIT editorial.